EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 10.6.2016.
COM(2016) 395 final

2016/0184 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemto Parīzes nolīgumu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šis ir priekšlikums Padomes lēmumam, ko paredzēts pieņemt saskaņā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 6. punktu, par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) ietvaros pieņemto Parīzes nolīgumu.

UNFCCC Pušu konferences 21. sesijā (*COP 21*), kas notika Parīzē no 2015. gada 30. novembra līdz 12. decembrim, tika pieņemts nolīguma teksts par to, kā stiprināt globālo cīņu ar klimata pārmaiņām. Nolīgums stāsies spēkā 30. dienā pēc dienas, kad vismaz 55 konvencijas puses, kas rada vismaz aplēstos 55 % no kopējām siltumnīcefekta gāzu emisijām, būs deponējušas savus ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās instrumentus.

Savā paziņojumā[1], kurā izvērtētas Parīzes nolīguma sekas, Komisija norādīja, ka Parīzes nolīgumu vajadzētu parakstīt un ratificēt pēc iespējas ātrāk. Eiropadome atzinīgi vērtēja Komisijas paziņojumu un uzsvēra, ka Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm Parīzes nolīgumu jāspēj ratificēt pēc iespējas drīz un laikus, lai kļūtu par nolīguma Pusēm no tā spēkā stāšanās brīža[2]. Pirmais solis ir sperts — gan Komisija un Padome Eiropas Savienības vārdā, gan visas 28 dalībvalstis savā vārdā nolīgumu parakstīja augsta līmeņa parakstīšanas ceremonijā, kas notika Ņujorkā 2016. gada 22. aprīlī.

Parīzes nolīgums ir globāls pavērsiens, ar ko tiek stiprināta kopīga rīcība pasaules mērogā un paātrināta globālā pārtapšana par mazoglekļa un klimatnoturīgu sabiedrību. Tas aizstās pieeju, ko paredz 1997. gada Kioto protokols, kurā nospraustas saistības līdz 2020. gada beigām. Pēc 2020. gada šīs saistības vairs nebūs spēkā.

Parīzes nolīgums dod izdevību pārkārtot ekonomiku un palielināt nodarbinātību un izaugsmi. Tas ir būtiskākais elements, bez kā nav iespējams nedz sasniegt plašākus ilgtspējīgas attīstības mērķus, nedz realizēt ES prioritātes investīciju, konkurētspējas, aprites ekonomikas, pētniecības, inovācijas un enerģētikas pārkārtošanas jomās.

Parīzes nolīgumā ir izvirzīts kvalitatīvs ilgtermiņa emisiju samazināšanas mērķis, kas atbilst virsuzdevumam globālo vidējās temperatūras pieaugumu ierobežot krietni zem 2 °C atzīmes un turpināt centienus nepieļaut paaugstināšanos vairāk kā par 1,5°C. Lai šo mērķi sasniegtu, Puses sagatavos, paziņos un uzturēs secīgus nacionāli noteiktos devumus. Sākot ar 2023. gadu, Puses reizi piecos gados veiks globālo izsvēršanu, kuras pamatā ir jaunākās zinātnes atziņas un līdzšinējā īstenošana un kuras gaitā izvērtēs gūtās sekmes un sasniegtos emisijas samazinājumus, pielāgošanos un sniegto atbalstu.

Pirms *COP 21* konferences *UNFCCC* puses nāca klajā ar iecerētajiem nacionāli noteiktajiem devumiem nolīguma ietvaros. Eiropas Savienība ar savām dalībvalstīm bija pirmā lielā tautsaimniecība, kas jau 2015. gada 6. martā paziņoja savu iecerēto nacionāli noteikto devumu, kas atspoguļo gan Eiropadomes 2014. gada oktobrī nosprausto klimata un enerģētikas politikas satvaru 2030. gadam[3], gan Eiropas Komisijas sagatavoto plānu klimata

[1] COM (2006) 110, 2016. gada 2. marts.
[2] Eiropadomes 2016. gada 18. marta sanāksmes secinājumi.
[3] Eiropadomes 2014. gada 24. oktobra sanāksmes secinājumi.

pārmaiņu apkarošanai pēc 2020. gada[4]. ES ir nospraudusi vērienīgu emisijas samazināšanas mērķrādītāju visas ekonomikas mērogā — līdz 2030. gadam panākt iekšzemes emisiju samazinājumu par vismaz 40 %.

ES jau ir sākusi procesu, ar ko plānots siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināt par vismaz 40 %. Attiecībā uz emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS) aptvertajām nozarēm Komisija 2015. gada 15. jūlijā pieņēma priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai sekmētu emisiju izmaksefektīvu samazināšanu un investīcijas mazoglekļa risinājumos. Priekšlikumā paredzēts iepriekšminēto mērķrādītāju īstenot ES ETS aptvertajās nozarēs.

Eiropas Savienība un tās dalībvalstis ir paudušas nodomu savas Parīzes nolīguma saistības izpildīt kopīgi[5], un tas atspoguļots arī Parīzes nolīguma 4. pantā. Tas nozīmē, ka Savienība un tās dalībvalstis saskaņā ar minētā panta 18. punktu ir kopīgi atbildīgas par to secīgo nacionāli noteikto devumu sagatavošanu, paziņošanu un uzturēšanu, ko tās iecerējušas sasniegt, un par iekšējo mazināšanas pasākumu īstenošanu nolūkā sasniegt nacionāli noteikto devumu mērķus saskaņā ar minētā panta 2. punktu.

Parīzes nolīguma 4. panta 16. punkts paredz, ka par kopīgu izpildi, tostarp par katrai Pusei attiecīgajā laika periodā iedalīto emisijas līmeni, ir jāinformē sekretariāts. Attiecīgais Savienībai iedalītais emisijas līmenis aptver siltumnīcefekta gāzu emisijas, uz kurām attiecas Direktīva 2003/87/EK. Attiecīgos dalībvalstīm iedalāmos emisijas līmeņus un zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības iekļaušanu 2030. gada enerģētikas un klimata pārmaiņu satvarā noteiks drīzumā gaidāmos tiesību aktos.

Norvēģija un Islande ir paudušas nodomu piedalīties Savienības un tās dalībvalstu kopīgajā rīcībā. Norvēģijas un Islandes iespējamo dalību reglamentējoši noteikumi tiks paredzēti saistītajos tiesību aktos. Šis priekšlikums neskar to, kādā veidā Norvēģija un Islande piedalīsies kopīgajā rīcībā.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem attiecīgajā politikas jomā**

Komisijas 2016. gada 2. marta paziņojumā "Ceļā no Parīzes: ko mums nozīmē Parīzes nolīgums?" uzsvērts, ka globāla pāreja uz tīru enerģiju prasa mainīt uzņēmējdarbības un investīciju modeļus un attiecīgus stimulus visās rīcībpolitikas jomās. Viena no nozīmīgākajām Savienības prioritātēm ir Enerģētikas savienības izveide, kas ļaus iedzīvotājus nodrošināt ar drošu, ilgtspējīgu, konkurētspējīgu un lētu enerģiju. Lai to panāktu, ir jāturpina vērienīgie pasākumi klimata jomā un jāpanāk progress pārējos Enerģētikas savienības aspektos.

- **Saskanība ar citām ES politikas jomām**

Klimata un enerģētikas politikas satvarā 2030. gadam nospraustais vērienīgs emisijas samazināšanas mērķrādītājs visas ekonomikas mērogā — līdz 2030. gadam panākt iekšzemes emisiju samazinājumu par vismaz 40 % —, savukārt atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes mērķrādītāji ir 27 %[6]. Īstenot klimata un enerģētikas politikas satvaru 2030. gadam — tas ir prioritārs uzdevums, pie kā jāķeras pēc Parīzes nolīguma noslēgšanas. Komisija vēl šogad nāks klajā ar priekšlikumiem, kā ES tiesisko regulējumu pielāgot, lai būtu iespējams sasniegt energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu mērķrādītājus, tostarp ar priekšlikumu par jauno elektroenerģijas tirgus modeli.

---

4 COM (2006) 81, 2015. gada 25. februāris.

5 Padomes 2015. gada 18. septembra secinājumi.

6 Energoefektivitātes mērķrādītājs 2020. gadā tiks pārskatīts, orientējoties uz 30 % Eiropas Savienībā.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

Priekšlikums ir izstrādāts atbilstīgi LESD 192. panta 1. punktam saistībā ar 218. panta 6. punktu. LESD 218. pantā ir izklāstīta procedūra sarunu risināšanai un nolīgumu noslēgšanai starp Eiropas Savienību un trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām. Konkrētāk, minētā panta 6. punktā ir paredzēts, ka Padome pēc Komisijas kā sarunu vadītājas priekšlikuma pieņem lēmumu, ar kuru atļauj Eiropas Savienības vārdā noslēgt nolīgumu.

Saskaņā ar LESD 191. pantu un 192. panta 1. punktu Eiropas Savienība palīdz sasniegt šos un citus šādus mērķus: saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti; sekmēt starptautiska mēroga pasākumus, lai risinātu reģionālas vai pasaules vides problēmas, un jo īpaši cīnīties pret klimata pārmaiņām.

Savienībā pastāv tiesiskais regulējums minēto mērķu sasniegšanai, un Parīzes nolīguma īstenošana labad to nāksies pārskatīt; tas izdarāms tikai ar Savienības tiesību aktiem.

2016/0184 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemto Parīzes nolīgumu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu saistībā ar 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu,

tā kā:

(1) Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) Pušu konferences 21. sesijā (*COP 21*), kas notika Parīzē no 2015. gada 30. novembra līdz 12. decembrim, tika pieņemts teksts nolīgumam par to, kā stiprināt globālo cīņu ar klimata pārmaiņām.

(2) Saskaņā ar Padomes 2016. gada 1. aprīļa Lēmumu (ES) 2016/590[7] Parīzes nolīgums 2016. gada 22. aprīlī tika parakstīts.

(3) Parīzes nolīgums stāsies spēkā trīsdesmitajā dienā pēc dienas, kad vismaz 55 *UNFCCC* puses, kas pēc aplēsēm rada vismaz 55 % no kopējām siltumnīcefekta gāzu emisijām, būs deponējušas savus ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās instrumentus. *UNFCCC* puses ir arī Savienība un tās dalībvalstis. Eiropadome savos 2016. gada 18. marta secinājumos uzsvēra, ka Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm Parīzes nolīgums jānoslēdz pēc iespējas drīz un laikus, lai kļūtu par nolīguma Pusēm no tā spēkā stāšanās brīža.

(4) Parīzes nolīgums aizstāj pieeju, ko paredz 1997. gada Kioto protokols.

(5) Parīzes nolīgumā cita starpā ir izvirzīts ilgtermiņa mērķis, kas atbilst virsuzdevumam globālo vidējās temperatūras pieaugumu ierobežot krietni zem 2 °C atzīmes salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni un tiekties temperatūras kāpumu iegrožot līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni. Lai šo mērķi sasniegtu, Puses sagatavos, paziņos un uzturēs secīgus nacionāli noteiktos devumus.

(6) Sākot ar 2023. gadu, Puses reizi piecos gados veiks globālo izsvēršanu, kuras pamatā būs jaunākās zinātnes atziņas un līdzšinējā īstenošana un kuras gaitā izvērtēs gūtās sekmes un panāktos emisijas samazinājumus, pielāgošanos un sniegto atbalstu, un katram nākamajam katras Puses nacionāli noteiktajam devumam jābūt lielākam par šīs Puses tābrīža nacionāli noteikto devumu un jābūt pēc iespējas vērienīgākam.

(7) Eiropadomes 2014. gada 23.-24. oktobra secinājumos par klimata un enerģētikas politikas satvaru[8] laikposmam līdz 2030. gadam ir apstiprināts saistošais mērķrādītājs

[7] OV L 103,19.4.2016., 1. lpp.
[8] EUCO 169/14

līdz 2030. gadam visas tautsaimniecības mērogā panākt siltumnīcefekta gāzu emisijas iekšējo samazinājumu vismaz par 40 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. Padomes 2015. gada 4. marta sanāksmē tika oficiāli apstiprināts Savienības un tas dalībvalstu devums kā iecerētais nacionāli noteiktais devums, un 2015. gada 6. martā tas tika iesniegts *UNFCCC* sekretariātam[9].

(8) Paziņojumā, kas pievienots priekšlikumam Savienībai parakstīt Parīzes nolīgumu[10], uzsvērts, ka globāla pāreja uz tīru enerģiju prasa mainīt uzņēmējdarbības un investīciju modeļus un stimulus visās rīcībpolitikas jomās. Viena no nozīmīgākajām Savienības prioritātēm ir Enerģētikas savienības izveide, kas ļaus iedzīvotājus nodrošināt ar drošu, ilgtspējīgu un konkurētspējīgu enerģiju par pieņemamu cenu. Lai to panāktu, ir jāturpina vērienīgie pasākumi klimata jomā un jāpanāk progress pārējos Enerģētikas savienības aspektos[11].

(9) Padome savos 2015. gada 18. septembra secinājumos apliecināja, ka Savienība un tās dalībvalstis ir iecerējušas savas Parīzes nolīguma saistības izpildīt kopīgi, un atzinīgi vērtēja Norvēģijas un Islandes ieceri piedalīties kopīgajā rīcībā.

(10) Savienība un tās dalībvalstis par kopīgo rīcību vienosies pienācīgā brīdī, un vienošanās aptvers attiecīgo emisijas līmeni, kas Savienībai iedalīts saskaņā ar Direktīvu 2003/87/EK, un attiecīgos dalībvalstu emisijas līmeņus.

(11) Parīzes nolīguma 4. panta 16. punkts paredz, ka par kopīgu rīcību, tostarp par katrai Pusei attiecīgajā laika periodā iedalīto emisijas līmeni, ir jāinformē sekretariāts.

(12) Parīzes nolīgums ir saskanīgs ar Līguma 191. pantā minētajiem Eiropas Savienības mērķiem vides jomā, proti, saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti, aizsargāt cilvēku veselību, sekmēt starptautiska mēroga pasākumus, lai risinātu reģionālas vai pasaules vides problēmas, un jo īpaši cīnīties pret klimata pārmaiņām.

(13) Tādēļ Savienības vārdā vajadzētu noslēgt Parīzes nolīgumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo Eiropas Savienības vārdā tiek apstiprināts Parīzes nolīgums, kas pieņemts 2015. gada 12. decembrī Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros.

Parīzes nolīguma teksts ir pievienots šim lēmumam kā I pielikums.

Savienības vārdā tiek apstiprināta arī II pielikumā iekļautā deklarācija par kompetenci.

2. pants

Padomes priekšsēdētājs norīko personu vai personas, kuras ir tiesīgas Savienības vārdā deponēt ratifikācijas instrumentu Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram saskaņā ar Parīzes nolīguma 20. panta 1. punktu, un deklarāciju par kompetenci.

---

9 http://www4.unfccc.int/submissions/indc/Submission%20Pages/submissions.aspx

10 COM (2006) 110, 2016. gada 2. marts.

11 COM (2006) 80, 2015. gada 25. februāris.

3. pants

1. Savienības ratifikācijas dokumentu iesniedz depozitāram.

Dalībvalstis cenšas veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai tās savus ratifikācijas dokumentus deponētu reizē ar Savienību.

2. Dalībvalstis informē Komisiju par saviem lēmumiem par Parīzes nolīguma ratificēšanu vai — atkarībā no apstākļiem — par to, kad varētu noslēgties vajadzīgās procedūras.

4. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs